

Museu Etnogràfic

Scriptorium

Farga Palau

ACTIVITATS PEDAGÒGIQUES
CURS 2024-2025

Museu Etnogràfic de Ripoll

Plaça de l'Abat Oliba s/n, 17500 Ripoll · Tel. 972 70 31 44
www.museuderipoll.org · museuetnografic@ajripoll.cat

Propostes del Museu Etnogràfic de Ripoll (MER):

ACTIVITATS	PÀGINA
Fes d'etnògraf al Museu Etnogràfic de Ripoll	1
Fes de monjo copista a l'Scriptorium de Ripoll.....	3
L'Scriptorium va a l'escola	4
El ferro i el seu treball.....	5
Visita la Farga Palau!	7
Joc de pistes al Museu Etnogràfic de Ripoll	8
Preus activitats curs 2024-2025	10

Cultura i tradició al Pirineu de Girona

Museu Etnogràfic de Ripoll

Plaça de l'Abat Oliba s/n

17500 Ripoll

Tel. 972 70 31 44

www.museuderipoll.org

museuetnografic@ajripoll.cat

Fes d'etnògraf

MUSEU ETNOGRÀFIC DE RIPOLL

L'EQUIPAMENT

El Museu Etnogràfic de Ripoll inicia un recorregut visual i didàctic a través de les seves sales, cap al passat recent de la nostra societat. El objectes, les cançons, les frases fetes, les llegendes, etc., són les pistes que cal anar descobrint per saber com vivien els nostres avis, i fins i tot com van viure la seva infantesa els nostres pares, quin llegat material ens han deixat en el present i com ens pot servir en el futur.

ACTIVITAT PROPOSADA

La visita té com a principal objectiu posar en valor el patrimoni etnològic i la cultura tradicional pròpia del nostre país, per facilitar a l'alumne les eines per ubicar-se en el seu medi, de manera que pugui entendre'l i respectar-lo.

Al llarg de la visita es mostren maneres de viure en el passat recent i en l'àmbit local i es descobreixen punts en comú al llarg del territori català que posen en valor i en context l'arrelament i la identitat. A més ajuden a crear vincles territorials i a entendre i compartir les diferents cultures actuals.

Seguidament de la visita al museu es realitza el taller "Fes d'etnògraf", que pretén posar en valor els objectes quotidians i l'estudi que des de l'etnologia se'n fa. Així, durant una estona, els alumnes es converteixen en investigadors, tot fent un treball en grup consistent en investigar un objecte i esbrinar el nom i per a què podia servir. L'objecte és una peça original de la col·lecció.

OBJECTIUS

- Mostrar la importància de conèixer el nostre passat més recent per tal de poder entendre el present i avançar cap al futur.
- Ser capaços de comparar el passat i el present de la nostra societat a partir de fets i elements patrimonials quotidians i propers.
- Descobrir la relació que hi ha entre el medi natural proper i el desenvolupament econòmic i social d'un territori concret. Cas específic: el Ripollès.
- Conèixer la importància que el món ramader i agrícola han tingut a la nostra societat.
- Donar a conèixer els diferents oficis artesans que hi ha entorn del treball del ferro.
- Conèixer les tradicions i els costums de la societat catalana dels segles XIX i XX.
- Aprendre a relacionar la història personal amb la col·lectiva.
- Posar en valor el patrimoni i el seu estudi.
- Experimentar a través de la investigació i l'evolució d'alguns elements patrimonials.

- Aprendre a usar diferents fonts històriques, orals, patrimonials,...

COMPETÈNCIES TREBALLADES

- Competència comunicativa lingüística i audiovisual
- Competències artística i cultural
- Tractament de la informació i competència digital
- Competència d'aprendre a aprendre
- Competència d'autonomia i iniciativa personal
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

ELEMENTS DE TREBALL A PARTIR DE LA VISITA

A l'exposició: La vista mostra a través dels quasi 4.000 objectes exposats la importància del patrimoni, com a testimoni del passat, i ajuda a anar entenent el passat proper a través dels objectes que han estat útils al llarg del temps. La comparativa amb objectes actuals, que tenen els mateixos usos, o objectes nous que abans no es tenien, ja que tampoc n'hi havia la necessitat, ajuden a entendre des de l'experiència personal de cada alumne l'evolució temporal i la importància de conèixer i conservar els testimonis del passat.

El taller: Espai de participació activa i col·lectiva. Es potencia: el treball en grup; el mètode d'investigació propi de les ciències socials (fonts patrimonials, fonts orals,...); i el llenguatge descriptiu. L'objectiu principal del taller és fer treballar de manera col·lectiva als alumnes, iniciant un treball d'investigació a partir del mateix patrimoni, que cal respectar, i a partir del debat en grup, aconseguir un coneixement basant en les tècniques d'investigació de les ciències socials, i elaborar una explicació racional i raonable.

Fes de monjo copista

SCRIPTORIUM DE RIPOLL

L'EQUIPAMENT

L'Scriptorium de Ripoll és una exposició permanent, que de manera interactiva i didàctica, ofereix la possibilitat de conèixer el passat cultural de la població i la importància que el Monestir de Santa Maria de Ripoll va tenir al llarg dels segles X-XII en la producció i còpia de manuscrits, que van esdevenir dels més importants d'Europa.

El visitant, ja sigui adult o petit, aprendrà com es fabrica un pergamí, com s'aconsegueix que una ploma d'oca escrigui, com es relligava un còdex medieval, i el més important de tot és que un cop acabada la visita, podrà fer ell mateix de monjo copista, posant en pràctica el que ha après a l'exposició.

ACTIVITAT PROPOSADA

La visita a l'exposició Scriptorium de Ripoll està pensada com una activitat didàctica destinada a complementar l'estudi de l'època medieval, des d'una perspectiva històrica i com a llegat d'un patrimoni cultural passat i identitari, propi de la nostra cultura.

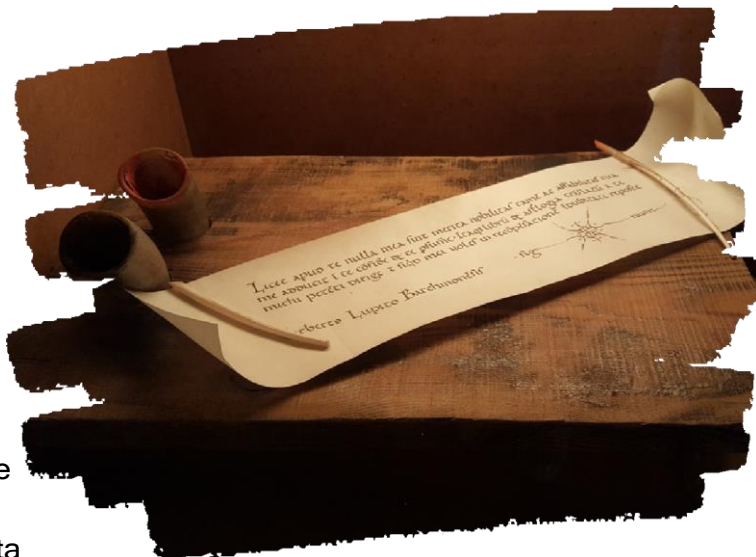
El coneixement de l'època medieval es fa des de diferents àmbits d'estudi: la seva organització política, els diferents estaments de la societat medieval, el seu art... En aquest sentit l'Scriptorium aprofundeix en la importància de la religió en època medieval, en la conservació i el valor que es donava a la cultura i en el valor artístic dels primers llibres de la història, els còdexs medievals fets als escriptors dels monestirs.

La visita es complementa amb un taller, on els alumnes es converteixen en monjos i monges, i per tant han de treballar amb les mateixes eines que utilitzaven els monjos a l'època medieval.

Es tracta d'un taller d'escriptura en el qual cada alumne té, per escriure, una ploma d'oca, una canya, una ploma metàl·lica, una mica de tinta i un model de lletra carolina i un de lletra gòtica. Després de fer una mica de pràctica en una pauta especial, els alumnes han d'escriure el seu nom en un punt de llibre amb qualsevol de les dues lletres medievals.

OBJECTIUS

- Identificar els trets bàsics de la societat medieval. Principalment de l'estament religiós i de la seva funció cultural.
- Reconèixer les relacions que hi havia en època medieval entre les diferents cultures (cristiana, musulmana i jueva) a través del cas concret de l'escriptori del monestir de Ripoll.
- Poder aplicar nocions històriques de canvi i continuïtat en la cultura europea.
- Identificació dels trets bàsics del procés de formació dels comtats catalans a través de la figura de Guifré el Pelós i del Monestir de Santa

Maria de Ripoll.

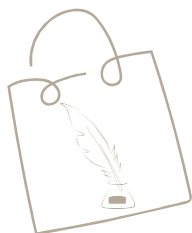
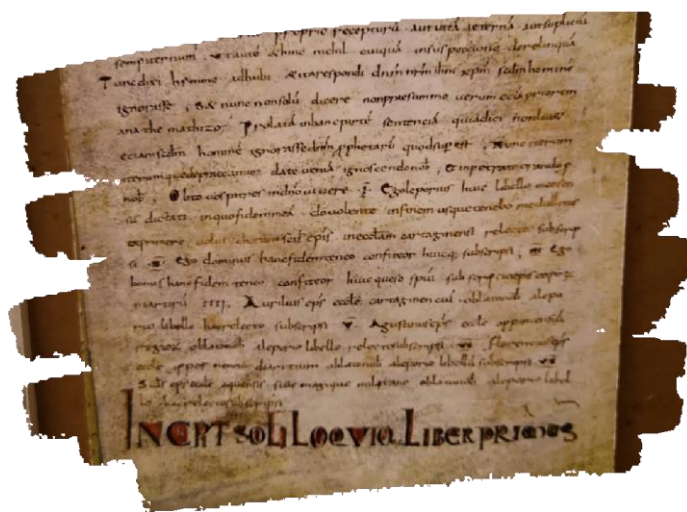
COMPETÈNCIES TREBALLADES

- Competència d'aprendre a aprendre
- Competències artística i cultural
- Competència social i ciutadana
- Competència d'autonomia i iniciativa personal
- Competència comunicativa lingüística i audiovisual

ELEMENTS DE TREBALL A PARTIR DE LA VISITA

A l'exposició: La visita es complementa amb vídeos i elements museogràfics que de manera senzilla ajuden a interpretar l'explicació i, alhora, ajuden a assolir els objectius, ja que la visualització d'alguns dels processos de treball i tècniques emprades pels monjos als monestirs medievals en la còpia de llibres, ajuda a que els alumnes entenguin la dificultat i siguin capaços de contextualitzar-ne el moment històric. Espai de participació activa.

El taller: afavoreix que tota l'explicació que s'ha fet prèviament a la sala d'exposicions prengui sentit i importància, ja que tota aquesta teoria es posa en pràctica, des de la dificultat alhora d'utilitzar les diferents eines per a l'escriptura, la problemàtica de la tinta i la part artística de la feina d'un monjo copista a l'hora d'escriure, que és lenta i laboriosa.

Fes de monjo copista L' SCRIPTORIUM VA A L'ESCOLA

Possibilitat de fer una maleta viatgera: Traslladem l'Scriptorium a les aules!

Un dels nostres monitors es trasllada a l'escola per fer una explicació amb suport audiovisual sobre el treball dels monjos copistes al Monestir de Santa Maria de Ripoll, i seguidament, es fa el taller "Fes de monjo copista".

El ferro i el seu treball

FARGA PALAU I MUSEU ETNOGRÀFIC DE RIPOLL

ELS EQUIPAMENTS

Farga Palau: Un taller autèntic d'una farga transformada en farga d'aram, que va tancar les portes de manera definitiva l'any 1978. La visita permet observar dos martinets, les trompes (que caracteritzen la farga catalana), la roda hidràulica... i conèixer el procés mitjançant el qual la mena es converteix en ferro apte per a ser treballat posteriorment.

Museu Etnogràfic: La visita permet descobrir el món dels artesans que hi havia al voltant de les fargues: traginers, carboners, ferrers, clavetaires... Una visita ràpida a les sales del museu que no estan destinades específicament al ferro, ja deixa entreveure la importància i la presència d'aquest material a la zona: eines de pastor i de pagès, planxes, tenalles per arrissar cabells, ex-vots, joguines... En fi, els objectes de ferro eren presents a tots els àmbits de la vida i la feina de la gent.

ACTIVITAT PROPOSADA

La visita als dos equipaments té com a principal objectiu posar en valor el patrimoni tecnològic que hi ha al voltant del treball del ferro, fent una evolució des dels primers artesans i forjadors de l'edat mitjana fins a l'actualitat, passant i fent una especial èmfasi en les fargues de ferro, com a intermediàries entre el treball artesanal i industrial.

La visita al Museu Etnogràfic de Ripoll, se centra en:

- Els canvis i continuïtats en el temps
- Entorn tecnològic i continuïtat
- Evolució econòmica de la societat catalana des del segle XIX a l'actualitat

OBJECTIUS

- Mostrar, a través de la visita a la Farga Palau i al Museu Etnogràfic de Ripoll, la importància del treball del ferro en l'evolució econòmica i social de la zona.
- Observar a través del temps l'evolució d'una activitat econòmica. Passat, present i futur de la siderúrgia: elements comuns i diferenciadors.
- Donar a conèixer els diferents oficis artesans que hi ha entorn al treball del ferro.
- Descobrir la relació que hi ha entre el medi natural proper i el desenvolupament econòmic i social d'un territori concret. Cas específic del Ripollès i la metal·lúrgia.
- Conèixer les tradicions i els costums de la societat del segle passat.

COMPETÈNCIES TREBALLADES

- Competència d'aprendre a aprendre
- Competència matemàtica
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
- Competència artística i cultural

ELEMENTS DE TREBALL A PARTIR DE LA VISITA

A l'exposició: Es treballa el valor del patrimoni a partir de la visita in situ a l'última farga que va treballar a Catalunya. L'autenticitat de l'espai ajuda a entendre el treball artesanal i a valorar el patrimoni. Alhora, posa en valor el patrimoni industrial i permet descobrir la relació entre el medi natural i l'economia d'una zona.

La visita al museu: Ajuda a entendre la dimensió que va tenir el treball del ferro, ja que s'hi poden veure molts dels oficis relacionats directament o indirectament amb el ferro que sortia de les fargues del Ripollès. Es mostra també una evolució del treball del ferro fins a l'actualitat, quan es troba totalment mecanitzat.

Visita la Farga Palau!

L'EQUIPAMENT

La visita guiada a la Farga Palau comença amb una petita introducció històrica a l'exterior de l'edifici; seguidament es passa a l'interior, una planta baixa ocupada per la farga, amb les trompes d'aigua, els martinets, la carbonera, el forn i la fornal. Separat de l'obrador trobem la roda hidràulica i, a la part del darrera de l'edifici trobem la sèquia i la bassa que servia per emmagatzemar l'aigua del riu Freser, fer moure la roda i generar el vent que, impulsat de manera contínua, dona nom al mètode de la farga catalana.

ACTIVITAT PROPOSADA

La visita té com a principal objectiu posar en valor el patrimoni tecnològic que hi ha al voltant del treball del ferro, fent una evolució des dels primers artesans i forjadors de l'edat mitjana fins a l'actualitat, passant i fent una especial èmfasi en les fargues de ferro, com a intermediàries entre el treball artesanal i industrial.

OBJECTIUS

- Mostrar, a través de la visita a la Farga Palau la importància del treball del ferro en l'evolució econòmica i social de la zona.
- Observar a través del temps l'evolució d'una activitat econòmica. Passat, present i futur de la siderúrgia: elements comuns i diferenciadors.
- Donar a conèixer els diferents oficis artesans que hi ha entorn al treball del ferro.
- Descobrir la relació que hi ha entre el medi natural proper i el desenvolupament econòmic i social d'un territori concret. Cas específic del Ripollès i la metal·lúrgia.

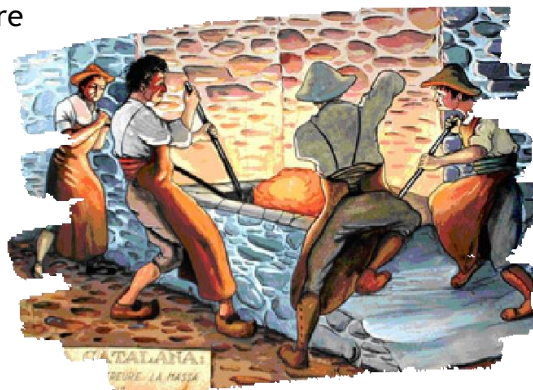
COMPETÈNCIES TREBALLADES

- Competència d'aprendre a aprendre
- Competència matemàtica
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic
- Competència artística i cultural

ELEMENTS DE TREBALL A PARTIR DE LA VISITA

A l'exposició: Es treballa el valor del patrimoni a partir de la visita in situ a l'última farga que va treballar a Catalunya. L'autenticitat de l'espai ajuda a entendre el treball artesanal i a valorar el patrimoni. Alhora, posa en valor el patrimoni industrial i permet descobrir la relació entre el medi natural i l'economia d'una zona.

Joc de pistes

MUSEU ETNOGRÀFIC DE RIPOLL

L'EQUIPAMENT

El Museu Etnogràfic de Ripoll, inicia un recorregut visual i didàctic a través de les seves sales, cap al passat recent de la nostra societat. El objectes, les cançons, les frases fetes, les llegendes, etc. són les pistes que cal anar descobrint per saber com vivien els nostres avis, i fins i tot com van viure la seva infantesa els nostres pares, quin llegat material ens han deixat en el present i com ens pot servir en el futur.

ACTIVITAT PROPOSADA

La visita té com a principal objectiu posar en valor el patrimoni etnològic i la cultura tradicional, pròpia del nostre país per facilitar a l'alumne les eines per ubicar-se en el seu medi, de manera que pugui entendre'l i respectar-lo. Al llarg de la visita es mostren maneres de viure en el passat recent i en l'àmbit local i es descobreixen punts en comú al llarg del territori català que posen en valor i en context l'arrelament i la identitat. A més ajuden a crear vincles territorials i a entendre i compartir les diferents cultures actuals.

Redescobrirem el fons del Museu i el seu significat a través d'una activitat lúdica, que permet posar en valor els objectes i entendre'ls en el seu context històric i social.

Després d'una visita d'introducció on s'explica el Museu i el seu significat, es facilita una fitxa amb un joc de pistes que, individualment o en grup, l'alumne ha d'anar resolent al llarg del recorregut.

OBJECTIUS

- Mostrar la importància de conèixer el nostre passat més recent per tal de poder entendre el present i avançar cap al futur.
- Ser capaços de comparar el passat i el present de la nostra societat a partir de fets i elements patrimonials quotidians i propers.
- Conèixer la importància que el món ramader i agrícola han tingut en la nostra societat.
- Donar a conèixer els diferents oficis artesans que hi ha entorn del treball del ferro.

COMPETÈNCIES TREBALLADES

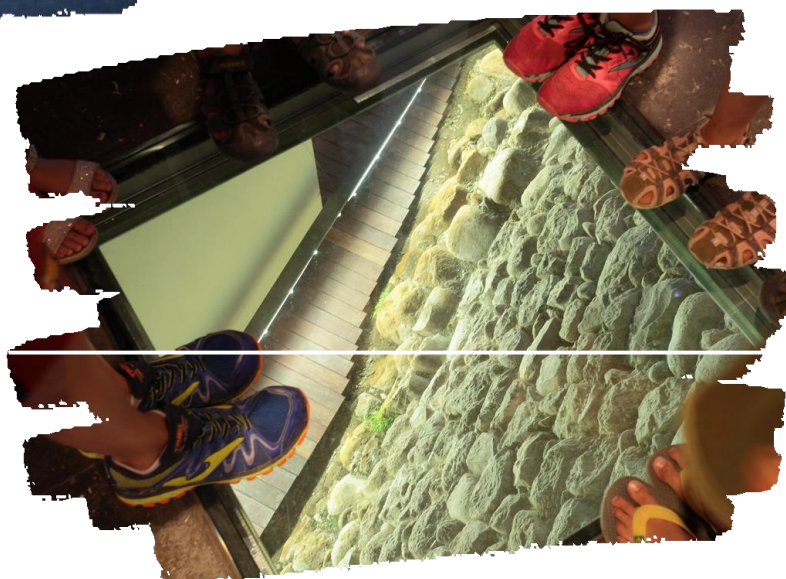
- ♦ Competència d'aprendre a aprendre
- ♦ Competències artística i cultural
- ♦ Competència d'autonomia i iniciativa personal
- ♦ Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

ELEMENTS DE TREBALL A PARTIR DE LA VISITA

A l'exposició: La vista mostra a través dels quasi 4.000 objectes exposats la importància del patrimoni, com a testimoni del passat, i ajuda a anar entenent el passat proper a través dels objectes que han estat útils al llarg del temps. La comparativa amb objectes actuals, que tenen els mateixos usos, o objectes nous que abans no es tenien, ja que tampoc n'hi havia la necessitat, ajuden a entendre des de l'experiència personal de cada alumne l'evolució temporal i la importància de conèixer i conservar els testimonis del passat.

El joc: Espai de participació activa i col·lectiva. Es potencia el treball en grup. L'objectiu principal del joc és fer treballar de manera col·lectiva als alumnes, tot realitzant un joc de pistes per les diferents sales del Museu Etnogràfic de Ripoll per tal de redescobrir el seu fons.

PREUS DE LES ACTIVITATS CURS 2024-2025

ACTIVITAT	PREU SENSE DESCOMPTE	PREU AMB DESCOMPTE*	DURADA	CICLES
Fes d'etnògraf al Museu Etnogràfic de Ripoll	3,75 € / alumne	3€ / alumne	1 h i 30 min	Primària, Secundària, Batxillerat
Fes de monjo copista a l'Scriptorium de Ripoll	50 € / grup	36 € / grup	1 h i 30 min	Primària, Secundària, Batxillerat
L'Scriptorium va a l'escola	80 € / grup classe + quilometratge	60 € / grup classe	1 h	Primària, Secundària, Batxillerat
Toca ferro Farga Palau i Museu Etnogràfic de Ripoll	3,50 € / alumne	2,80 € / alumne	1 h i 40 min	Primària, Secundària, Batxillerat
Visita la Farga Palau!	50 € / grup	36 € / grup	45 min	Primària, Secundària, Batxillerat
Joc de pistes al Museu Etnogràfic de Ripoll	2,75€ / alumne	2€ / alumne	1 h i 30 min	Primària, Secundària, Batxillerat

* Per consultar els descomptes, contactar amb el Museu Etnogràfic de Ripoll

 Disposem d'un 3D pedagògic del Museu Etnogràfic de Ripoll per poder treballar a l'aula després de la visita.

Farga Palau de Ripoll
MNACTEC